

MEMORIA

2008 - 2009

TXOSTENA

EUSKO JAURLARITZA

INGURUMEN, LURRALDE
PLANGINTZA, NEKAZARITZA
ETA ARRANTZA SAILA

HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE
ETA IKERKETA SAILA

GOBIERNO VASCO

DEPARTAMENTO DE MEDIO AMBIENTE,
PLANIFICACIÓN TERRITORIAL,
AGRICULTURA Y PESCA

DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN,
UNIVERSIDADES E INVESTIGACIÓN

ÍNDICE

INGURUGELA-CEIDA	1
LÍNEAS PRIORITARIAS DE TRABAJO.....	5
1.- INVESTIGACIÓN Y EXPERIMENTACIÓN	6
1.1. Agenda 21 escolar: un programa educativo para el desarrollo sostenible.....	7
1.2. Proyectos de investigación	10
2.- FORMACIÓN DEL PROFESORADO.....	15
• GARATU.....	16
• Relación de cursos	18
3.- SENSIBILIZACIÓN.....	22
3.1. Programa Aztertu.....	23
3.2. XVIII Encuentros de Educación Ambiental.....	26
3.3. Centros ambientales.....	27
4.- RECURSOS.....	28
4.1. Recursos didácticos.....	28
4.2. Centros de documentación.....	33
5.- PARTICIPACIÓN Y COORDINACIÓN.....	34
5.1. Coordinación interna.....	34
5.2. Participación en Foros medioambientales de la C A P V.....	36
5.3. Participación en foros de educación ambiental.....	37
6.- ANEXOS.....	39

AURKIBIDEA

INGURUGELA-CEIDA.....	3
LEHENTASUNEZKO LAN LERROAK.....	5
1.- IKERKUNTZA ETA ESPERIMENTAZIOA	6
1.1. Eskolako Agenda 21: Garapen jasangarrirako hezkuntza programa.....	7
1.2. Ikertuntza proiektuak.....	10
2.- IRAKASLEEN PRESTAKUNTZA... ..	15
• GARATU.....	16
• Ikastaroen zerrenda	18
3.- SENTSIBILIZAZIOA.....	22
3.1. Aztertu Programa.....	23
3.2. Ingurumen-hezkuntzako XVIII.Topaketak.....	26
3.3. Ingurumen-zentroak.....	27
4.- BALIABIDEAK.....	28
4.1. Baliabide didaktikoak.....	28
4.2. Dokumentazio guneak.....	33
5.- PARTAIDETZA ETA KOORDINAZIOA.....	34
5.1. Barne Koordinazioa.....	34
5.2. E A Eko Ingurumenari buruzko eztabaida-guneetan partehartzea.....	36
5.3. Ingurumen-hezkuntzako foro ezberdinen partehartzea.....	37
6.- ERANSKINAK.....	39

INGURUGELA-CEIDA: INGURUGIROAREKIKO IRAKASBIDEEN HEZKUNTZA IKERKETARAKO IKASTEAGIAK

INGURUGELA-CEIDA: CENTROS DE EDUCACIÓN E INVESTIGACIÓN DIDÁCTICO AMBIENTAL

Los centros INGURUGELA-CEIDA fueron creados en 1990. Son centros de apoyo al profesorado y a los centros escolares, destinados a impulsar la educación ambiental en el sistema educativo no universitario.

INGURUGELA-CEIDA ikasteagiak 1990ean sortu zituzten. Irakasleei eta ikastetxeei unibertsitateaz kanpoko hezkuntza-sisteman ingurumen-hezkuntza sustatzen laguntzeko sortutakoak dira.

La “Estrategia Ambiental Vasca de Desarrollo Sostenible 2002-2020” del Gobierno Vasco recoge entre otros un compromiso a asumir en el ámbito de la Educación:

Eusko Jaurlaritzaren “Garapen Jasangarriaren EAEko 2002-2020 Ingurumen Estrategian” Hezkuntzak bere gain hartu behar dituen konpromiso batzuk biltzen direla, hala nola:

Implantar la Agenda 21 Escolar en un 50 % de los centros escolares de enseñanza obligatoria para el 2006 y en un 100% para el 2012.

2006. urterako derrigorrezko irakaskuntzako ikastetxeen % 50ean eta 2012rako % 100ean Eskolako Agenda 21 abiaraztea.

Para desarrollar este compromiso el 7 de junio de 2002, se renueva el convenio de colaboración entre el Departamento de Ordenación del Territorio y Medio Ambiente y el Departamento de Educación, Universidades e Investigación.

Konpromiso hau aurrera eramateko 2002ko ekainaren 7an Lurralde Antolamendu eta Ingurumen Sailaren eta Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailaren arteko lankidetzaz-hitzarmena berriztu zuten.

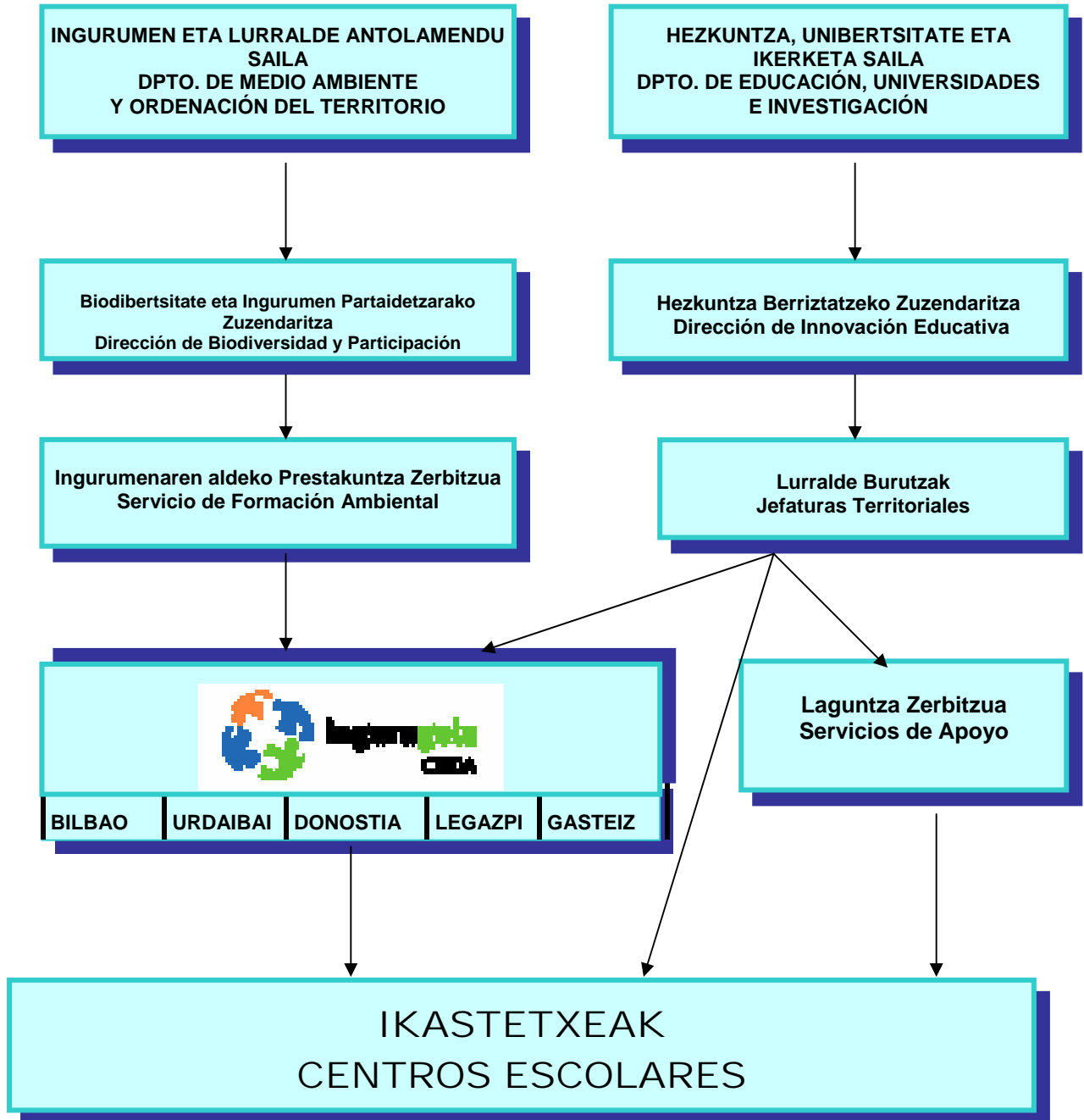
http://www.ingurumena.ejgv.euskadi.net/r49-4152/eu/contenidos/informacion/ceida/eu_981/ceida_e.html

http://www.ingurumena.ejgv.euskadi.net/r49-4152/es/contenidos/informacion/ceida/es_981/ceida_c.html

EGITURA ETA ANTOLAKETA ESTRUCTURA Y ORGANIZACIÓN

La red INGURUGELA/CEIDA está formada por cinco centros (BILBAO, DONOSTIA, GASTEIZ, LEGAZPI, y URDAIBAI) y 18 profesores/as (12 asesores, 2 colaboradores y 4 licencias de estudio retribuidas).

INGURUGELA/CEIDA sarea bost ikastegik (BILBAO, DONOSTIA, GASTEIZ, LEGAZPI, eta URDAIBAI) eta 18 irakaslek osatzen dute (12 aholkulari, 2 kolaboratzaile eta 4 ikerketalizentziadunak).

INGURUGELA/CEIDA-REN PERTSONALA
INGURUGELA/CEIDA: PERSONAL

Lurralde Territorio	Tokia Lugar	Zuzendaritza Dirección	Aholkularitza				
			Asesorías				
			Haur Hezkuntza E. Infantil	Lehen Hezkuntza E. Primaria	BH Natur Zientziak E. Secundaria CCNN	BH Gizarte Zientziak E. Secundaria CCSS	Ikasketa lizentziak Licencias de estudios
Araba	Vitoria-Gasteiz	Ane Galarza		Iñaki Larrañaga			
Bizkaia	Bilbao	Asun Fernández	Maite Gracia	Joseba Etxebarria José Manuel Gutierrez	Angélica San Martín	Jose Ignazio de Guzman	Amaia Sarasua Jon Benito José Marañón
	Gernika				Pablo Bahillo		
Gipuzkoa	Donostia-San Sebastián	Angel Cantera			Arantza Etxarri		Santiago Larreta
	Eibar				Lourdes Ortiz de Guzman		
	Legazpi			Edurne Huesa	Joxean Auzmendi		

LEHENTASUNEZKO LAN LERROAK

LÍNEAS PRIORITARIAS DE TRABAJO

El trabajo anual se organiza tomando como base el Programa de Educación Ambiental suscrito y aprobado por los Departamentos de Educación, Universidades e Investigación y Medio Ambiente y Ordenación del Territorio según Orden del 22 de junio de 1998 (BOPV del 1 de Octubre).

Urteko lana Ingurumen-hezkuntzarako Programaren jarduera-ildo nagusietan oinarritzen da, zeintzuk Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa eta Ingurumen eta Lurralde Antolamendu Sailek 1998ko ekainaren 22ko Aginduaren (urriaren 1eko EHAA) bitartez onartu eta izenpetu zituzten.

1 Investigación y experimentación

La principal finalidad de esta línea es impulsar la innovación en educación ambiental, promoviendo proyectos, proporcionando recursos e investigando en colaboración con los centros.

1 Ikerkuntza eta esperimantazioa

Lan lerro honen helburua ikastetxeetan ingurumen-hezkuntzarekiko berrikuntza sustatzea da eta hori lortzeko, proiektuak gauzatu, baliabideak eskaini eta ikastetxeekin elkar lan eginez Ikerkuntza proiektuak bultzatzen ditugu.

2 Formación del profesorado

La actualización de la práctica docente y la mejora de los procesos de enseñanza-aprendizaje requieren el análisis crítico y la formación, individual y de equipo, para cuyo fin organizamos anualmente el plan de formación.

2 Irakasleen prestakuntza

Irakasleen jardute hezitzaileak gaurkotzeko eta gelako irakas-ikaskuntza prozesuak aberasteko, norbanako nahiz taldeko analisi kritikoa eta berrikuntza bultzatuko dituen prestakuntza programa eratzen eta garatzen dugu urtero.

3 Sensibilización

Conocer los problemas ambientales, tomar conciencia y despertar la preocupación y cuidado sobre el medio son los objetivos de los programas de sensibilización Aztertu y de los Encuentros de Educación Ambiental.

3 Sentsibilizazioa

Ingurumenaren egoeraren arazoak ezagutzea, kontzientzia hartzea eta ardura suspertzea dira sentsibilizazio programen helburuak, horien artean Aztertu programa eta Ingurumen-hezkuntzako Topaketak.

1 Ikerkuntza eta esperimetaioa

Investigación y experimentación

Favorecer la innovación educativa es uno de los principales objetivos que se desarrolla mediante el programa de **Agenda 21 Escolar**.

Este programa se incluyen en la Línea Prioritaria de Innovación educativa "Educación para el Desarrollo sostenible".

La puesta en marcha de este programa y la asesoría conlleva motivación inicial para que los centros presenten proyectos, análisis de las necesidades, oferta de formación específica y seguimiento periódico del proyecto.

Berrikuntza sustatzea helburu nagusia da. Horretarako **Eskolako Agenda 21** programa garatzen da.

Programa hau Hezkuntza berrizatzeko programen Lehentasunezko ildoen: "Garapen Iraunkorreko Hezkuntza proiektuetan" oinarritzen dira.

Programa abiarazteko eta gauzatzeko aholkularitzak honako hauek eskatzen ditu: ikastetxeen hasierako motibazioa proiektuak aurkezteko, premiak aztertzea, prestakuntza berezia burutzea eta aldiroko jarraipena egitea.

1.1 Agenda 21 escolar: un programa educativo para el desarrollo sostenible

Eskolako Agenda 21: Garapen iraunkorreko hezkuntza programa

1.2 Proyectos de investigación

Ikertuntza proiektuak

1.1 Eskolako Agenda 21: Garapen iraunkorraren hezkuntza programa **Agenda 21 escolar: un programa educativo para el desarrollo sostenible**

Este programa tiene tres objetivos:

- *la gestión sostenible de los recursos del centro y del entorno,*
- *la innovación curricular,*
- *la cultura de la participación.*

Los centros educativos, los Ayuntamientos y los Departamentos de Medio Ambiente y Ordenación del Territorio y de Educación, Universidades e Investigación del Gobierno Vasco son las instituciones implicadas y participantes en el programa.

Los centros escolares realizan sus propias Agendas 21 Escolares, además en colaboración con otros centros de su misma localidad o comarca participan en las Agendas 21 Locales. Se trabaja sobre un aspecto ambiental previamente acordado y a los ayuntamientos se llevan propuestas de mejora.

*465 centros escolares han participado en el **Proyecto de Agenda 21 Escolar** mediante la convocatoria de subvenciones a centros escolares no universitarios ubicados en la Comunidad Autónoma del País Vasco para el desarrollo de programas de educación para la sostenibilidad.*

Hiru helburu ditu programa honek:

- *baliabideen kudeaketa iraunkorra (ikastetxekoa eta ingurukoa),*
- *curriculumaren berrikuntza,*
- *parte hartze kultura.*

Partaideak eta bultzatzaileak, Ikastetxeak, Udalak, eta Eusko Jaurlaritzaren Ingurumen eta Lurralde Antolamendu Saila eta Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila dira.

Ikastetxe bakoitzak bere Eskola Agenda 21a propioa du, baina horrez gainera herri bateko ikastetxe guztiek herri horretako Tokiko Agenda 21ean parte hartzen dute. Guztien artean hitzartutako gai edo ingurumen-aspektu baten inguruan azterketa egiten dute eta udalari hobetze-proposamenak helarazten dizkiote.

*465 Ikastetxek Iraunkortasunerako hezkuntza-programak garatzeko Euskal Autonomia Erkidegoko unibertsitateaz kanpoko ikastetxeei diru-laguntzen **Eskolako Agenda 21 proiektu** konbokatorian parte hartu dutelarik.*

Coordinación

Con los coordinadores del proyecto se han realizado reuniones periódicas para el intercambio de experiencias, la investigación de metodologías e instrumentos y la elaboración de recursos para la aplicación y evaluación.

La lista de centros que han desarrollado la AE21 puede consultarse en el anexo 1.

Los 465 centros escolares del curso 2008-2009 pertenecían a 128 municipios.

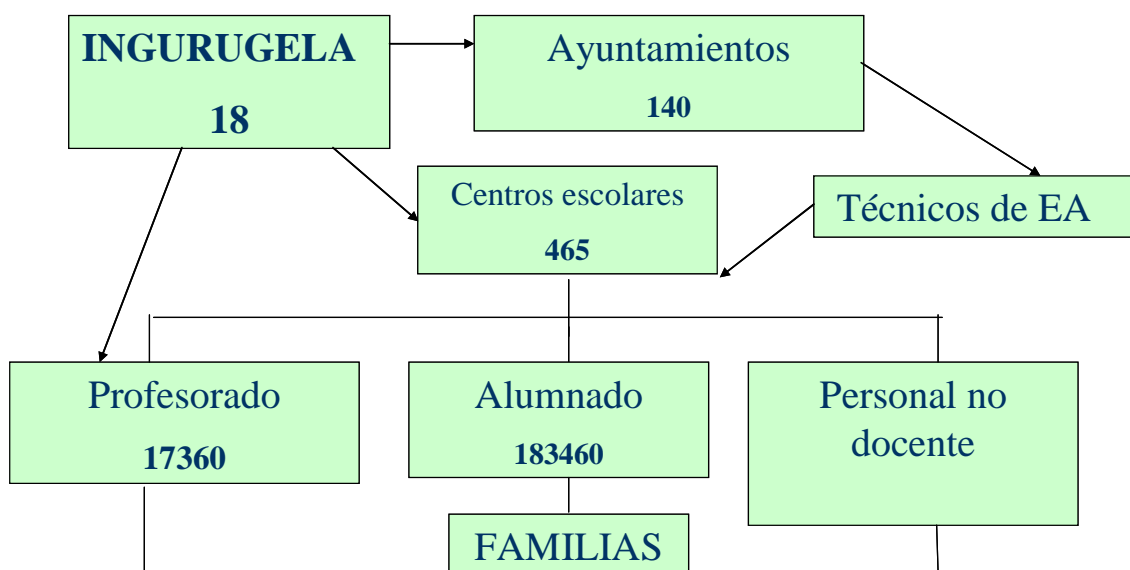
Koordinazioa

Proiektuaren koordinatzaileekin aldiroko bilerak garatu dira, helburu hauekin: esperientzien trukaketa, metodologia eta tresnen ikerketa eta baliabideak lantzea, proiektua aplikatzeko eta ebaluatzeko.

EA21 en partaideen zerrenda 1. eranskinean dago.

2008-2009 ikasturte honetan programa hau 128 udaleko 465 ikastetxeetan garatu da.

AGENDAREN SAREA 2008-2009

ESKOLAKO AGENDA 21 2008-2009					
LURRALDE TERRITORIO	HERRIAK MUNICIPIOS	PUBLIKOAK		PRIBATUAK ETA BESTEAK PRIVADOS Y OTROS	IKASTETXE KOPURUAK Nº DE CENTROS
		LH EP	DBH ESO		
ARABA	11	16	12	24	52
BIZKAIA	59	75	75	88	238
GIPUZKOA	58	72	42	61	175
C.A.P.V.	128	163	129	173	465

1.2 Ikertuntza proiektuak Proyectos investigación

- 1.2.1** Grupo de investigación y evaluación sobre las Agendas 21 Escolares. *Eskolako Agenda 21aren ebaluazio eta ikerketarko lan-taldea.*
- 1.2.2** Proyecto de investigación Cátedra Unesco “La participación de niños/as y adolescentes en el desarrollo sostenible. Metodologías y herramientas” *Unesco Katedraren Ikerkuntza proiektua: “Haur eta nerabeen partaidetza garapen iraunkorrear. Tresnak eta metodoak”*
- 1.2.3** Ecobarómetro Escolar 2008 *Eskola Ekobarometroa 2008*
- 1.2.4** Reconocimiento “Escuela hacia la sostenibilidad” *“Iraunkortasuneko eskola” agiria*

1.2.1 Grupo de investigación y evaluación sobre las Agendas 21 Escolares

El Departamento de Educación el curso 2005-2006 concedió tres licencias retribuidas para investigar y evaluar el desarrollo de las Agendas 21 Escolares (que se pusieron en marcha el 2003-2004). Además el trabajo de estas personas va a proponer vías de desarrollo futuro que nos conduzcan al cumplimiento de las metas fijadas en la Estrategia Vasca de Desarrollo Sostenible.

En el curso 2007-08 se concedió una cuarta licencia, ubicada en Donostia.

La labor de estas personas ha consistido en seleccionar materiales, diseñar e impartir cursos on-line y elaborar la nueva guía para el desarrollo de la Agenda 21 Escolar.

Eskolako Agenda 21aren ebaluazio eta ikerketarko lan-taldea

Hezkuntza Sailak (2005-2006 ikasturtean) hiru ikerketa lizentzia ordainduak eman zituen Eskolako Agenda 21 programaren bilakaeraz azterketa egiteko. Eskolako Agenda 21 programa 2003-2004 ikasturtean hasi zen eta orain arte egindakoa aztertzeaz gain, taldearen zeregina aurrerantzean eta batez ere, Euskal Herriko Garapen Iraunkorrerako Estrategiak markatzen dituen helburuetara iristeko proposamenak egitea da.

2007-08 ikasturtean beste ikerketa lizentzia bat lortu zen Donostiako INGURUGELArako.

Lau pertsona horien lana materialen bilketa, on-line ikastaroen prestaketa eta ematea eta EA 21rako gida berri baten egitea izan da.

1.2.2 Proyecto de investigación Cátedra Unesco “ La participación de niños/as y adolescentes en el desarrollo sostenible. Metodologías y herramientas”

Tras la finalización del proyecto de investigación (cursos 2005-2006 y 2007-2008) se ha procedido a la difusión de dicho proyecto en el propio **Ingurugela** así como en el Seminario organizado por **Cátedra UNESCO: Aplicación de resultados de la investigación a la gestión**, celebrado durante los días 4 y 5 de diciembre de 2008 en Madariaga Dorretxea de Urdaibai y dirigido especialmente a personal de administraciones públicas.

El resumen de la investigación se pueden encontrar en la página web de Cátedra UNESCO:

<http://www.ehu.es/cdsea> (en el apartado de difusión).

Asimismo se ha presentado un artículo para su publicación en la revista de Cátedra UNESCO “Forum de la sostenibilidad”.

Unesco Katedraren Ikerkuntza proiektua: “Haur eta nerabeen partaidetza garapen iraunkorrean. Tresnak eta metodoak”

Proiektua 2005-2006 eta 2007-2008 ikasturteetan garatu eta amaitu ondoren, ikasturte honetan bere zabalkundeari ekin dio aholkulari taldeak. Batetik Ingurugelan bertan ikerketaren garapena eta ondorioak azaldu ditu eta bestetik, UNESCO katedrak Urdaibaiko Madariaga dorretxean 2008ko abenduaren 4 eta 5ean antolatutako *Mintegian: “Ikerketako emaitzen aplikazioa kudeaketara”*, administrazio publikoetako pertsonalei proiektuen emaitzak zabaldu ditu.

Ikerketaren laburpena UNESCO Katedraren web orrian topa daiteke: <http://www.ehu.es/cdsea> (difusioaren atalean).

Horrez gain, UNESCO Katedrako “Forum” aldizkarian argitaratzeko artikulua aurkeztu da.

1.2.3 Ecobarómetro Escolar 2008

El Ecobarómetro Escolar es una evaluación periódica sobre la interacción escuela-sostenibilidad, realizada mediante indicadores de calidad en la Comunidad Autónoma del País Vasco.

Trata de obtener datos respecto a tres objetivos que corresponden a:

- 1) Sistema Educativo
- 2) Comunidad Educativa
- 3) Competencias del alumnado.

Se ha concluido ya la fase de investigación.

En este momento se está en fase de preparación de los resultados y su publicación.

Eskola Ekobarometroa 2008

Eskola Ekobarometroa eskola-jasangarritasuna elkarreraginari buruzko aldizkako ikerketa bat da, kalitatezko adierazleetan oinarriturik, Euskal Erkidego Autonomoan garatzeko.

Hiru helburu inguruan lortu nahi ditu datuak:

- 1) Hezkuntza Sistema
- 2) Hezkuntza Komunitatea
- 3) Ikasleen Kopetentziak

Jada amaituta dago ikerketa fasea.

Emaitzak argitaratzeko prestaketa-fasean dago une honetan.

1.2.4 Reconocimiento “Escuela hacia la sostenibilidad”

Se trata de un reconocimiento a los centros que llevan desarrollando el programa Agenda 21 Escolar durante cuatro o más años con experiencias de calidad. El reconocimiento se consigue a través de una autoevaluación refrendada por una Comisión Evaluadora.

En este curso se han reconocido 25 “Escuelas sostenibles” y se ha puesto en marcha el 2º proceso de reconocimiento en el que han tomado parte 19 centros.

Las “Escuelas Sostenibles” se han organizado en una red, *IRAES 21*, que este curso ha concretado su definición, sus objetivos y prioridades. El curso que viene acogerá a los centros del 2º reconocimiento poniendo en marcha un plan de acción que haga frente a las prioridades propuestas.

“Iraunkortasuneko eskola” agiria

Eskola Agenda 21 programa lau urte baino gehiago kalitatezko esperientziak garatzen ari diren ikastetxeentzako agiri bat da, autoebaluazio baten bidez, Ebaluazio Batzorde baten egiaztapenarekin, lortzen da.

Ikasturte honetan 25 ikastetxek “Eskola iraunkorra” agiria lortu dute eta 2. errekonozimendurako prozesua martxan jarri da, 19 ikastetxe parte hartu dutelarik.

“Eskola iraunkorra” agiria duten ikastetxeek sare bat osatu dute, *IRAES 21*, ikasturte honetan definizioa, helburuak eta lehentasunak ezarri dituztela. Datorren ikasturtean 2. errekonozimendua jasoko duten ikastetxeen harrera egingo da, proposatutako lehentasunei ekintza plan bat martxan jarritz.

2 Irakasleen prestakuntza

Formación del profesorado

Los cursos de formación están dirigidos al profesorado de todas las etapas educativas y son de tres tipos:

- Cursos del programa GARATU, cuyo objetivo es facilitar al profesorado el marco innovador necesario para incluir la perspectiva ambiental en su práctica docente.
- Cursos Zonales o seminarios, destinados a cubrir necesidades detectadas en cada una de las provincias o en entornos concretos.
- Cursos en Centros, destinados al profesorado de un mismo centro para poner en práctica proyectos concretos de educación ambiental.

Ingurumen-hezkuntzako ikastaroak etapa guztietako irakasleei zuzendurik daude, hiru motakoak izanik:

- GARATU programako ikastaroak, Ingurumen-hezkuntzaren ikuspuntu berrien xedeak irakasleei adierazteko.
- Eskualdeko ikastaroak edo mintegiak, eskualde bakoitzean sumatzen diren irakasleen beharrei erantzuteko.
- Ikastetxeetako ikastaroak, klaustroei edo irakasle talde zabalei zuzendurikoak. Ingurumen-hezkuntzako proiektuak praktikan ipintzeko.

• GARATU

• Agenda 21 Escolar

Este curso de 50 horas ha tenido dos partes; una teórica con liberación, de 30 horas en horario lectivo y otra práctica.

En la fase teórica se trata de conocer las fases metodológicas (motivación, diagnóstico, plan de acción, desarrollo y evaluación) y los recursos didácticos de la Agenda 21 Escolar.

En las sesiones de coordinación mensuales se dan pautas para explorar formas de integrar los contenidos locales en el currículo y desarrollar las competencias participativas del alumnado y de la comunidad educativa.

• Agenda 21 Escolar: on line

Curso de 40 horas, realizado mediante Internet, cuyo objetivo es integrar los contenidos locales en el currículo y desarrollar las competencias del profesorado para la dinamización y puesta en marcha de las A21E.

• Eskola Agenda 21

50 orduko ikastaro honek, bi parte eduki ditu, bata liberazioduna 30 ordukoa eta bestea praktikoa.

Aste trinkoan Eskola Agenda 21eko fase metodologikoak ezagutu (motibazioa, diagnosa, ekintza-plana, jarduerak eta Ebaluazioa) era praktikan ipintzeko bideak eskaini dira.

Gero hileroko koordinazio bileretan herri-ingurumenaren datu eta ezaugarriak curriculumean txertatzeko eta ikasleagoaren partaidetza gaitasunak garatzeko teknikak eta bideak aurkitzeko iradokizunak eta materialak landu dira.

• Eskola Agenda 21: on line

40 orduko ikastaroa, Interneten bidez egitekoa. Helburua: herri-ingurumenaren datu eta ezaugarriak curriculumean txertatzeko eta EA21 proiektua burutzeko irakasleen gaitasunak garatzea.

- **GARATU**

- **Cursos on line**

Cursos de 20 horas, realizado mediante Internet, cuyo objetivo es integrar un tema con los contenidos del currículo y desarrollar las competencias del profesorado para la dinamización y puesta en marcha de las A21E.

-Iniciación a la Agenda 21 Escolar (castellano)

-Residuos y agenda 21 escolar (euskera y castellano)

-Biodiversidad y agenda 21 escolar (euskera)

-Agua y agenda 21 escolar (euskera)

- Alfabetización ecológica (euskera)

-Energía y agenda 21 escolar (euskera y castellano)

-Cambio climático y agenda 21 escolar (euskera y castellano)

-Movilidad y agenda 21 escolar (euskera)

- **On line ikastaroak**

20 orduko ikastaroak, Interneten bidez egitekoak. Helburua gai baten inguruan curriculumean txertatzeko eta EA21 proiektua burutzeko irakasleen gaitasunak garatzea da.

-Escolako agenda 21erako sarrera (gastelaniaz)

-Hondakinak eta escolako agenda 21 (euskaraz eta gastelaniaz)

-Biodibertsitatea eta escolako agenda 21 (euskaraz)

-Ura eta escolako agenda 21 (euskaraz)

- Alfabetatze ekologikoa (euskaraz)

-Energia eta escolako agenda 21 (euskaraz eta gastelaniaz)

-Klima aldaketa eta escolako agenda 21 (euskaraz eta gastelaniaz)

-Mugikortasuna eta escolako agenda 21 (euskaraz)

- **Ikastaroen zerrenda**
Relación de cursos

ARABA

PROGRAMA GARATU	ORDU	IKASLE
Agenda 21 Escolar	50	14
Ura eta Eskolako Agenda 21: online	20	10
ESKUALDEKO PROGRAMA PROGRAMA ZONAL		
Agenda 21 Escolar	10	7
Taller Agenda 21 Escolar: cambio climático y energía	15	15
PRESTAKUNTZA IKASTETXEETAN FORMACIÓN EN CENTROS		
A21E y el cambio climático (Escolapios)	4	44

BIZKAIA

PROGRAMA GARATU	ORDU	IKASLE
Eskolako Agenda 21 (Bilbao)	50	27
Agenda 21 Escolar (Bilbao)	50	24
Eskolako Agenda 21 (Gernika)	50	31
Eskolako Agenda 21: on-line	40	6
Agenda 21 Escolar: on-line	40	10
Eskolako Agenda 21: sarrera on-line	20	14
Iniciación a la Agenda 21 Escolar: on-line	20	22
Residuos y Agenda 21 Escolar on-line	20	10
Biodibertsitatea eta Eskolako Agenda 21 on-line	20	22
Klima aldaketa eta Eskolako Agenda 21 on-line	20	15
Cambio climático y Agenda 21 Escolar on-line	20	14
Alfabetatze ekologikoa	20	18
ESKUALDEKO PROGRAMA PROGRAMA ZONAL	ORDU	IKASLE
Eskolako Agenda 21 Haur Hezkuntzan	20	21
Ura eta Eskolako Agenda 21 (Ortuella)	4	12
Ura eta Eskolako Agenda 21 (Sestao)	4	14
PRESTAKUNTZA IKASTETXEETAN FORMACIÓN EN CENTROS	ORDU	IKASLE
Eskolako Agenda 21 (EPA Barakaldo)	4	42
Eskolako Agenda 21 eta klima aldaketa Itsasoko (Ama LHI Santurtzi)	4	40

GIPUZKOA

PROGRAMA GARATU	ORDU	IKASLE
Eskolako Agenda 21 (Donostia)	50	13
Eskolako Agenda 21 (Legazpi)	50	26
Mugikortasuna eta Eskolako Agenda 21 on-line	20	13
Hondakinak eta Eskolako Agenda 21 on-line	20	12
Energia eta Eskolako Agenda 21 on-line	20	32
Energia y Agenda 21 Escolar on-line	20	29
ESKUALDEKO PROGRAMA PROGRAMA ZONAL	ORDU	IKASLE
Mugikortasuna eta Eskolako Agenda 21	10	27
Eskolako Agenda 21: biodibertsitatea	10	11
Eskolako Agenda 21: ekitatea	4	29
Eskolako Agenda 21: ekitatea	8	38
Eskolako Agenda 21: publizitatea	8	28
Energia eta Eskolako Agenda 21	6	22
Ura eta Eskolako Agenda 21	5	10

*Taula hauetan gutxienez 4 orduko ekintzak agertzen dira

*En estas tablas aparecen actividades de al menos 4 horas

	Jarduera kopurua Nº de actividades	Ordu kopurua Nº de horas	Irakasle kopurua Nº de participantes
GARATU			
ARABA	1	50	14
BIZKAIA	3	150	82
GIPUZKOA	2	100	39
OSOA	6	300	135
GARATU ON-LINE			
ARABA	1	20	10
BIZKAIA	9	220	132
GIPUZKOA	4	80	86
OSORA	14	320	228
ESKUALDEKO PRESTAKUNTZA			
ARABA	2	35	19
BIZKAIA	8	44	125
GIPUZKOA	17	44	98
OSORA	27	123	242
IKASTETXEKO PRESTAKUNTZA			
ARABA	8	14,5	220
BIZKAIA	3	10	83
GIPUZKOA	21	48	327
OSORA	32	72,5	630

2008-2009 IKASTAROAK			
	KOPURU ACTIVIDADES	ORDU HORAS	PARTAIDE PARTICIPANTES
ARABA	12	119,5	263
BIZKAIA	23	424	421
GIPUZKOA	44	272	550
OSORA TOTAL	79	815,5	1234

*Formazioaren ekintza guztiak

*Total de actividades de formación

3.1. Aztertu Programa Programa Aztertu

El programa Aztertu recoge dos campañas de sensibilización sobre el estado medioambiental de nuestra costa (Azterkosta) y nuestros ríos (Ibaialde). Están dirigidas a centros escolares y a la ciudadanía. Los resultados de las observaciones realizadas por los grupos que participan se han recogido en sendos informes.

Aztertu programan gure itsasertzaren (Azterkosta) eta ibaien (Ibaialde) ingurumen-egoerari buruzko sentsibilizazio-kanpainak biltzen dira. Kanpaina hauek ikastetxeei eta hiritar guztiei zuzentzen zaizkie eta parte hartzen duten taldeek egindako behaketen emaitzak txosten banan jaso dira.

INGURUGELA/CEIDA junto con el Servicio de Formación Ambiental ha coordinado el diseño y la elaboración de los materiales de las campañas.

INGURUGELA/CEIDAK Ingurumen Prestakuntza Zerbitzatuarekin batera kanpainetarako materialen diseinua eta egitea koordinatu du.

En cada una de las campañas se ha realizado salidas para observar la situación del entorno. Se ha trabajado con dos niveles de dificultad: básico y científico

Kanpaina bakoitzean ingurunearen egoera aztertzeo ibilbideak egin ziren. Behaketa bi zailtasun mailatan burutu zirelarik: oinarrizkoa eta zientifikoa.

Las campañas se han complementado con exposiciones itinerantes, con dos obras de guiñol en los centros escolares y con sendos concursos.

Kanpainak erakusketa ibiltariekin, ikastetxeetan egiten diren bi txotxongiloen ekitaldiekin eta lehiaketekin osatu dira.

En febrero se han entregado, los premios del concurso de pintura, cuentos y fotografía de la edición anterior en un acto celebrado en el Aquarium de San Sebastián.

Otsailan iazko marrazki, ipuin eta argazki lehiaketan parte hartu zutenei sari banaketa egin zitzaizen Donostiako Aquariumean.

- **Azterkosta**

La campaña Azterkosta 2008 se realizó en octubre y noviembre; en ella se analizaron los usos y la calidad del agua, los vertidos y los residuos que contaminan la costa. También se realizó una salida guiada con responsables de los grupos para conocer mejor las características de la campaña. Las salidas fueron el 3 y 4 de octubre a Busturia (Torre Madariaga).

Azterkosta 2007 kanpaina urrian eta azaroan burutu zen, itsasertzaren erabilpenak, itsasertzeko uraren kalitatea, isurketa kutsatzaileen iturriak eta metatzen diren hondakinak aztertuz.

Taldeko arduradunekin irteera gidatua egin zen kanpainaren ezaugarriak hobeto ezagutzeko. Irteerak urriaren 3an eta 4an izan ziren Busturiara (Madariaga Dorretxean).

- **Exposición de Azterkosta**

Las exposiciones itinerantes que muestra el estado de nuestras costas, han estado en centros educativos y culturales, en régimen de préstamo semanal.

- **Azterkosta Erakusketa**

Gure kostaldeko egoera adierazten duten erakusketa ibiltariak astebeteko maileguan egon dira ikastetxee eta kulturetxeetan.

- **Guiñol “Itsas minez”**

Esta obra de guiñol se ha representado con subvención en 35 centros educativos de Educación Infantil y Primaria.

- **“Itsas**

- **minez”txotxongiloa**

Txotxongiloen ekitaldi hau Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako 35 ikastetxeetan antzestu da.

PARTAIDETZA-PARTICIPACIÓN				
	ARABA	GIPUZKOA	BIZKAIA	GUZTIRA
Talde kopurua	----	19	32	51

AZTERKOSTA 2008	Pertsona kopurua Número de personas
Datuen bilketa / Recogida de datos	1026
Haur Hezkuntza / Educación infantil	560
Itsasminez	3500
Lehiaketa / Concurso	1706
Arduradunen ibilbidea/Itinerario de responsables	43
OSORA/TOTAL	6835

- **Ibaialde**

La campaña se ha realizado en abril y mayo. En ella se ha analizado la situación ambiental de nuestros ríos, identificando las consecuencias de la acción humana.

Como todos los años al profesorado se le han facilitado materiales y orientaciones didácticas para trabajar los ecosistemas fluviales.

También, se han realizado dos salidas guiadas con responsables de los grupos para conocer mejor las características de la campaña.

Kanpaina apirila eta maiatzean burutu zen, ibaien ingurumen-egoera aztertzeko eta gisajardueren ondorioak identifikatzeko.

Urtero bezala, irakasleei beharrezko materialak eta orientabideak eman zaizkie, ibai-ekosistemen ikasketak bere gelajardueretan integratzeko.

Beste aldetik, taldeko arduradunekin bi irteera gidatu egin ziren kanpainaren ezaugarriak hobeto ezagutzeko.

- **Exposición de Ibaialde**

Las exposiciones itinerantes que muestran el estado de nuestros ríos, han estado en centros educativos y culturales, en régimen de préstamo semanal.

- **Ibaialde Erakusketa**

Gure ibaien egoera, adierazten duten erakusketa ibiltariak astebeteko maileguan eskaini zitzaie ikastetxeei eta kulturetxeei.

- **Guiñol Erreka Mari**

Esta obra de guiñol se ha representado con subvención en 35 centros educativos de Educación Infantil y Primaria.

- **Erreka Mari**

txotxongiloa
txotxongiloen ekitaldi hau Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako 35 ikastetxeetan antzetzu da.

IBAIALDE 2009	Pertsona kopurua Número de personas
Datuen bilketa / Recogida de datos	3829
Haur Hezkuntza / Educación infantil	1000
Erreka Mari antzerkia/ Teatro	3430
Lehiaketa / Concurso	2391
Arduradunen ibilbidea / Itinerario de responsables	52
OSORA/ TOTAL	10702

3.2. Ingurumen-hezkuntzako XVIII. Topaketak **XVIII Encuentros de Educación Ambiental**

Los Encuentros se celebran anualmente con el objetivo de que el profesorado y otros agentes dedicados a la educación ambiental intercambien experiencias. El XVIII encuentro se ha realizado en el Conservatorio de Música de Bilbao el 23 de abril.

Urtero ospatzen ditugun Topaketa hauek, irakasleen eta Ingurumen-hezkuntzan diharduten beste eragileen esperientziak trukatzeko izaten dira. Ikasturte honetan XVIII topaketak izan dira. Topaketa Bilboko Musika Kontserbatorioan ospatuta, apirilaren 23an.

En esta jornada, en la que participaron unas 140 personas, se han dado a conocer experiencias escolares y se ha debatido en torno a los logros y los planes de acción de la Agenda 21 Escolar.

Jardunaldian 140 pertsona inguru parte hartu zuten. Han zenbait eskola esperientzia azaldu dira eta Eskolako Agenda 21en lorpenak eta berauek lortzeko ekintzak aztertu eta eztabaidatu dira.

<http://topaketak.blogspot.com/>

3.3. Ingurumen-zentruak Centros ambientales

Uno de los principales objetivos del Departamento de Medio Ambiente y Ordenación del Territorio es la sensibilización ambiental de la ciudadanía, por eso para que el patrimonio natural y cultural se conozca y se proteja se han creado los siguientes equipamientos:

Ingurumen eta Lurralde Antolamendu Sailaren helburu nagusietako bat herritarren ingurumen-sentsibilizazioa da, eta honetarako Sailak natura eta historia ondarea ezagutzeko eta zaintzeko hurrengo ekipamenduak zabaldu ditu:

- **Ingurugiro Etxea de Azpeitia**
- **Centro de Interpretación de Peñas Negras (La Arboleda)**
- **Parque ecológico de Plaiaundi (Irun)**
- **Udetxea(Gernika)**
- **Azpeitiko Ingurugiro Etxea**
- **Peñas Negras-ko Interpretazio Zentroa (Zugaztieta)**
- **Plaiaundiko Parke Ekologikoa (Irun)**
- **Udetxea(Gernika)**

Estos equipamientos cuentan con personal y exposiciones para realizar itinerarios guiados con los centros escolares. Se ha colaborado con las personas de estos equipamientos en el diseño y utilización de las exposiciones y en la elaboración de nuevos materiales e itinerarios.

Ekipamendu horietan pertsonala eta erakusketak daude ikastetxeekin ibilbide gidatuak egiteko. Ekipamendu hauetan dauden langileekin elkarlana mantendu da, batez ere erakusketa eta materialen diseinu eta erabileran eta ibilbide berrien prestakuntzan.

4 **BALIABIDEAK** **RECURSOS**

4.1 **Baliabide didaktikoak** **Recursos didácticos**

Los recursos didácticos son elementos y medios interesantes para desarrollar la Educación Ambiental. Se ha continuado trabajando en la preparación, publicación y distribución gratuita a los centros de recursos variados.

Hezkuntza-prozesuan Ingurumen-hezkuntza garatzeko elementu lagungarriak dira baliabideak, jarraian azaltzen diren materialak landu, koordinatu eta ikastetxeetan dohainik banatu ditugu.

Revista IHITZA

Durante este curso 2008-2009 se han publicado tres nuevos números:

- *IHITZA Nº 27 : La llave para entendernos: la comunicación*
- *IHITZA Nº 28: Los humedales fuentes de vida*
- *IHITZA Nº 29: Convivencia, todos tenemos la palabra*

IHITZA Aldizkaria

2008-2009 ikasturtean ondoko aleak argitaratu dira.

- *IHITZA 27: Komunikazioa: elkar ulertzeko giltza*
- *IHITZA 28: Hezeguneak: bizi iturri*
- *IHITZA 29: Elkarbizitza, guztiok daukagu hitza*

- **Material didaktikoa**
Material didáctico

Se han presentado y distribuido los siguientes materiales.

Jarraian azaltzen diren materialak aurkeztu eta banatu ditugu.

“Guía de la Agenda 21 Escolar”

La nueva “Guía de la Agenda 21 Escolar. Educar para la sostenibilidad” es una herramienta que contribuye a la puesta en marcha y aplicación de los proyectos de A21E de los centros. Se publicó y difundió a principios de curso.

Cuadríptico “Infancia, juventud y ciudadanía por el desarrollo sostenible: Agenda 21 Escolar”

Esta breve publicación en euskara, español, francés e inglés recoge resumidamente los objetivos de la Agenda 21 escolar, las fases de desarrollo y la evolución estadística desde su implantación en 2003.

“El sueño del agua”

Este DVD presenta la historia de cinco niños de cinco lugares del planeta que nos cuentan los problemas que tienen a diario con el agua en su región. Publicado en colaboración con UNESCO Etxea y EITB es apropiado para el último ciclo de primaria y para secundaria

“Eskolako Agenda 21en gida.

Gida berria, “Eskolako Agenda 21en gida. Iraunkortasuneko hezkuntza”, hain zuzen tresna eraginkorra da ikastetxeetako EA21 proiektuak martxan ipintzeko eta burutzeko. Ikasturte hasieran argitaratu eta zabaldu zen ikastetxeetan.

Lauorriko: “Hurtzaroa, gaztaroa eta herritarrak garapen iraunkorrerantz: Eskolako Agenda 21”

Argitalpen xume hau lau hizkuntzetan argitaratu da: euskara, gaztelera, frantzesera eta ingelera eta laburki azaltzen du Eskolako Agenda 21eko helburuak eta garapen faseak eta 2003tik hona izan duen bilakaera estatistikoa”.

“Uraren ametsa”

DVD hau munduko bost leku desberdinetako bost umek euren herrialdean uraren inguruan egunero dituzten arazoak kontatzen dizkigun historia da. EITB eta UNESCO Etxearen lankidetzarekin argitaratua izan da eta egokia da bai lehen hezkuntzako azken ziklorako eta bigarren hezkuntzarako.

Ecobarometro escolar

Este instrumento de evaluación cuatrienal trata de analizar la interacción entre la escuela, en su dinámica habitual, y la sostenibilidad.

Después de dos años de estudio y compilación de datos se ha preparado la publicación y está próxima a presentarse y difundirse.

“Indicadores del Plan de educación ambiental para la Sostenibilidad del sistema educativo formal de la CAPV”

Un conjunto de 13 indicadores y 35 subindicadores definidos en el plan, permite conocer los niveles de sensibilización, participación, formación y ejecución que se han logrado en Euskadi en el campo de la educación ambiental para la sostenibilidad y sobre todo su impacto en el sistema educativo formal.

Para visualizar más fácilmente los resultados se han utilizado símbolos, además se ha publicado un díptico que resume los resultados de los 35 subindicadores.

Eskolaoko ekobarometroa

Lau urteroko ebaluazio tresna honen helburua eskola eta gizartearen elkareraginak aztertu nahi ditu iraunkortasunaren alorrean.

Azterketak eta datu bilketak bi urteren zehar egin ostean, argitalpena prestatu da eta laster aurkeztuko eta zabalduko da.

“EAE-ko hezkuntza-sistema formaleko prestatutako iraunkortasuneko ingurumen hezkuntzako planeko adierazleak”

13 adierazle eta 35 azpiadierazle definitu ziren iraunkortasuneko Hezkuntza planean eta argitalpen honetan adierazleen neurketak, ahal izan denean, egin dira, Ingurumen hezkuntzaren inpaktua Hezkuntza sisteman neurtu da eta grafikoki azaldu da.

Lorpenak eta norabideak ere azaltzen dira, baita ere ahuleziak eta guztiak ikur edo emotikon ezagunen bidez. Bi orriko laburpen bat ere batera argitaratu zen.

“Irauntxoak 3: Agua”

CD interactivo para trabajar el agua en los últimos ciclos de primaria.

“Irauntxoak 3: Ura”

Ura, lehen hezkuntzako azken zikloetan modu interaktiboan lantzeko Cda

“Cambio climático multimedia” DvD.

Luchar contra el cambio climático es lo más sensato que podemos hacer y el multimedia publicado ofrece una herramienta valiosa para conocer el problema y sus soluciones sobre todo en los niveles de secundaria, siendo también válido para el profesorado.

“Klima aldaketa multimedia DVDa”

Klima aldaketaren aurka borrokatzea egin dezakegun gauzarik zentzudunena denez, multimedia hau arazoa eta soluziobideak ezagutzeko tresna aproposa da bigarren hezkuntzako ikasle eta irakasleengan.

“La lucha contra el cambio climático: solidaridad frente a un mundo dividido *Dos grados*”

Informe realizado por jóvenes sobre desarrollo humano de las Naciones Unidas. Se ha traducido al euskera en colaboración con Unesco-Etxea y se ha distribuido a los centros que trabajan el cambio climático.

“Klima-aldaketaren kontrako borroka: elkartasuna, mundu zatituan. *Bi gradu*”

Txostena Giza garapenari buruzko Nazio Batuen txostenari gazteek egindako laburpena da. Txostena Unesco-Etxearen lankidetzan argitaratu da, euskarara itzuli eta klima aldaketa lantzen duten ikastetxeetan banatu da.

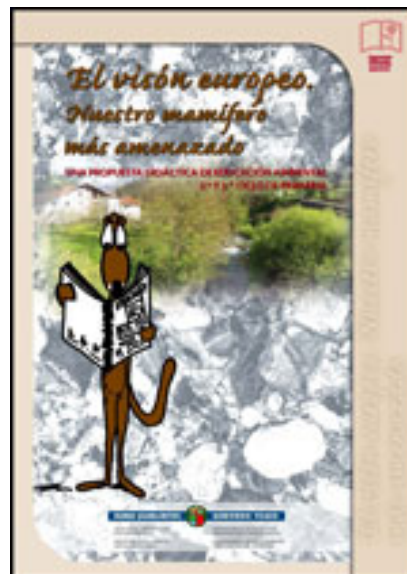

El visón europeo. El mamífero más amenazado. Una propuesta didáctica de educación ambiental para 2º y 3er ciclo de Primaria.

Es un material didático interesante para conocer la biodiversidad, sus amenazas y consecuentemente para protegerla mejor.

Bison europarra. Gure ugaztunen artean, egoera larrienean dagoena. Ingurumen hezkuntzako unitate didaktikoa Lehen Hezkuntzako 2. eta 3. zikloak.

Biodibertsitatea hobeto ezagutzeko, haren mehatzuak ere eta ondorioz gehiago babesteko baliagarria izango da material didaktiko hau.

4.2 Dokumentazio guneak

Centros de documentación

En cada Ingurugela se cuenta con bibliotecas con fondos documentales bibliográficos, informáticos y audiovisuales sobre temas ambientales. Todos los materiales se ponen a disposición del profesorado y otro tipo de usuarios a través de un servicio de préstamo.

Ingurugela bakoitzean dokumentazio-zentro bana dago ingurumenari lotutako gaiiei buruzko dokumentazio bibliografikoaz, informatikoz eta ikus-entzunezko osaturiko funtsarekin. Irakasle eta bestelako erabiltzaileek eskuragarri dute funts hori mailegu zerbitzuaren bidez.

Durante este curso hemos terminado el proyecto de automatización de la gestión documental para ofrecer un servicio de calidad.

Ikasturte honetan funtsaren automatizazio proiektuari amaiera eman diogu erabiltzaileei kalitatezko zerbitzua eman ahal izateko.

En total, se han introducido 17.797 registros, siendo el reparto de ejemplares el siguiente:

Guztira, 17.797 erregistro dago datu-basean, alean banaketa hauxe delarik:

Bilbo	Gasteiz	Donostia	Legazpi	Urdaibai
9.788	5.196	4.826	3.608	2.982

El catálogo se puede consultar en esta web:

Katalogo osoa web honetan kontsulta daiteke:

http://www.katalogoak.euskadi.net/cgi-bin_q81a/bilgunea/O9344/ID08874313?ACC=101

Como en todas las ediciones anteriores, hemos participado junto con otros responsables de centros de documentación del Estado en el "VIII Seminario de Centros de Documentación Ambiental y Espacios Naturales Protegidos" celebrado en el CEPLAM (La Laguna, Tenerife).

Aurreko edizio guztietan bezala, aurten CEPLAMen (La Laguna, Tenerife) ospatu den "Naturgune Babestu eta Ingurumeneko Dokumentazio-zentroen VIII. Mintegia"-n parte hartu dugu Estatuko beste dokumentazio-zentroen arduradunekin batera.

5 *Partaidetza eta koordinazioa*

Participación y coordinación

5.1 *Barne Koordinazioa* *Coordinación interna*

Además de los diversos trabajos que se realizan en cada territorio, algunas actividades requieren una coordinación entre distintos territorios.

Ikastegi bakoitzean egiten diren lanez gain, beste jarduera batzuetarako lurraldeen arteko koordinazioa bermatu behar da.

La coordinación interna entre directores del INGURUGELA y la directora de formación ambiental es mensual y trimestral la del equipo completo de asesores/as.

Ingurumen-prestakuntza zuzendariak eta INGURUGELETAKO zuzendarien arteko bilerak hilerokoa dira, aldiz Ingurugelako aholkulari guztienak hiruhilerokoak.

Se han establecido diversos grupos de trabajo: Convocatorias de subvenciones, boletín IHITZA, Aztertu, Ekobarometro, etc., y se ha sistematizado la dinámica de las reuniones de coordinación.

Lan talde ezberdinak antolatu ditugu: dirulaguntza deialdiak, IHITZA buletina, Ekobarometroa, Aztertu programa, etab., eta koordinazioaren dinamika sistematizatu egin da.

La coordinación con la administración educativa ha servido para trabajar la dimensión del INGURUGELA y las necesidades de personal que sus metas y líneas de trabajo requieren.

Hezkuntza
administrazioarekiko
koordinazioak,
INGURUGELAREN lan eta
pertsonal beharrak
aztertzeko balio izan dute.

La elaboración del cuestionario del ecobarómetro ha estado coordinada con el IVEI-ISEI

Ekobarometroaren
galdetegiaren diseinuan
lankidetzan IVEI-ISEI
koekin eman da.

La colaboración con Unesco Etxea se ha consolidado. Resultado de ello ha sido la difusión de la publicación “Dos grados” y la presentación de un poster en Bonn en “La Conferencia Mundial de educación para el desarrollo sostenible” por una representante de Ingurugela.

Unesco Etxearen lankidetzan
sendotu da eta horren
ondorioz “Bi gradu”
argitalpenaren zabalkundea
egin du Ingurugelak eta
baita ere gure kide batek
BONNen egin zen Garapen
Iraunkorrerako
hezkuntzaren nazioarteko
Kongresoan poster bat
aurkeztu zuen.

5.2 Euskal Autonomia Erkidegoko Ingurumenari buruzko eztabaidaguneetan partehartzea

Participación en Foros medioambientales de la Comunidad Autónoma del País Vasco

COORDINACIÓN IHOBE-INGURUGELA IHOBE-INGURGELAREN ARTEKO KOORDINAZIOA

La Agenda 21 Escolar es un compromiso de la comunidad educativa para trabajar por la sostenibilidad del centro y de su entorno. Su desarrollo exige una buena coordinación con los Ayuntamientos que están trabajando las Agendas 21 Locales, los cuales están agrupados en las redes Udaltalde 21 y Udalsarea 21.

Eskolako Agenda 21, ikastetxe eta inguru hurbileko iraunkortasunaren alde hartzen den konpromiso eta egiten den ekintza-plana da; beraz, udaletxeetan eta ikastetxeetan ematen diren prozesuen koordinazio ona eskatzen du garapen iraunkorraren helburuetara iritsi nahi bada.

IHOBE es la sociedad pública que lidera estas redes.

Se ha establecido un sistema de coordinación IHOBE-INGURUGELA para facilitar el buen desarrollo de los procesos de Agenda 21 locales y escolares.

Se ha trabajado con la Comisión Técnica de Udalsarea la memoria de la Agenda 21 escolar 2007-2008, la publicación del EKITALDE de Educación y la Orden de subvenciones a Ayuntamientos para el curso 2009-10. Los diversos acuerdos se han presentado en las reuniones de Udalsarea 21 de Eibar y de Bilbao.

IHOBE da Udalerrietan garatzen ari diren Agenda 21 prozesuen bultzatzailea, bi sare dinamizatzen duelarik Udaltalde 21 eta Udalsarea 21. Ingurugela eta Udalsarearen arteko koordinazioa eraginkorra errazteko aldiroko batzarrak egin dira.

Koordinazioaren barruan aipatu daiteke "HEZKUNTZA EKITALDEAN" argitalpenean egin den lana, 2007-08ko Eskolako Agenda 21aren memoria-txostena eta 2009-2010rreko diru laguntzen deialdia. Guzti horien laburpen eta azalpenak Udalsarea 21aren Eibar eta Bilboko bilkuretan aurkeztu dira.

5.3 Ingurumen-hezkuntzako Foro ezberdinen partehartzea

Participación en Foros de educación ambiental

- **5 World Environmental Education Congress**

5º Congreso Mundial de Educación Ambiental

En mayo de 2009, se celebró el 5 World Environmental Education Congress, en Montreal (Canadá). Se congregaron 2000 personas de más de cien países.

Hubo más de mil presentaciones en organizaciones diversas: ponencias, talleres, mesas redondas, simposium, foros, paneles, exposiciones...

El 5º Congreso lanzó una invitación a contribuir en la búsqueda de modos adecuados para vivir en la Tierra, este hogar común que compartimos seres humanos y otros seres vivos.

5. Munduko Ingurumen Hezkun-tzari buruzko Kongresua

Maiatza honetan 5 World Environmental Education Congress ospatu da, Montrealean (Kanada). Bertan 2.000 partaide egon dira, ehun herrialdeetatik gora.

Kongresuan mila aurkezpen baino gehiago ikusi dira antolaketa ezberdinetan: ponentziak, tailerrak, mahai inguruak, sinposiumak, foroak, panelak, erakusketak...

Gizakiak eta izaki bizidun guztiek konpartitzen dugun etxe komuna den Lur planeta honetan bizitzeko era egokiak bilatzera gonbidapen bat bota zuen Kongresu honek

Para enriquecer el diálogo en el Congreso planteó tres interrogantes: ¿Cómo puede la educación ambiental...

- ...agregar sentido a nuestras vidas?
- ...contribuir a la innovación social?
- ...contribuir a influir en las políticas públicas?

Ingurugela participó con dos ponencias: "El compromiso de las instituciones vascas con la educación ambiental" y "la Agenda 21 Escolar en el corazón de Euskadi".

Elkarrizketa aberasteko asmotan Kongresuak hiru galdera planteatu zituen: Ingurumen hezkuntzak zelan egin dezake...

- ...gure bizitzari zentzua gehitu?
- ...giza-berrikuntzan lagundu?
- politika publikoetan eragiten lagundu?

Ingurugelak bi aurkezpen eraman zituen: "Euskal instituzioen konpromisoa ingurumen hezkuntzarekiko" eta "Eskolako Agenda 21 Euskadiko bihotzean".

- **UNESCO World Conference on Education for Sustainable Development**

Conferencia mundial de la UNESCO sobre Educación para el Desarrollo Sostenible

En abril de 2009 se celebró la UNESCO World Conference on Education for Sustainable Development, en Bonn (Alemania). Los 700 participantes de 150 países compartieron ideas y experiencias en ponencias, talleres, paneles, exposiciones, etc.

Mientras en los países del Norte la gran preocupación es conseguir unos estilos de vida sostenibles, en los países del Sur el interés sigue siendo garantizar la educación universal y unas condiciones de vida dignas.

Se reiteró el compromiso de la Década 2005-2010 es decir: intensificar sus esfuerzos para integrar los principios, valores y prácticas del desarrollo sostenible en la enseñanza y el aprendizaje.

Ingurugela divulgó el programa Agenda 21 Escolar del Gobierno Vasco con un poster que se explicó en diversos talleres.

Munduko Garapen jasangarriaren aldeko Hezkuntzari buruzko Konferentzia. UNESCO

2009ko apirilean, UNESCO World Conference on Education for Sustainable Development ospatu zen Bonnen (Alemania). Bertaratu ziren 150 herrialdeetako 700 partaideek ponentzietan, tailerretan eta panelen, erakusketen, foro birtualen eta abarren bitartez, haien esperientzia, ikuspuntuak eta zailtasunen berri eman zioten elkarri, abiapuntutzat oso errealitate desberdinak zituztela.

Izan ere, Iparreko herrietan kezka nagusia bizimodu jasangarriak lortzea den bitartean, Hegoan hezkuntza unibertsala eta bizi baldintza duinak bermatzea erronka da.

2005eko hamarkadako konpromisoa berretsi zen, alegia, garapen jasangarriko printzipioak, baloreak eta praktikak irakaskuntzan eta ikaskuntzan txertatzeko ahaleginak areagotuko dituztela.

Ingurugelak Eusko Jaurlaritzaren Eskolako Agenda 21 programa zabaldu zuen, zenbait tailerretan azaldu zen poster baten laguntzaz.

**2008-2009 Eskolako Agenda 21 proiektu konbokatorian parte hartu duten
Ikastetxeak**

**Centros escolares participantes en el Proyecto de Agenda 21 Escolar
2008-2009**

ERAKUNDE ONURADUNA ENTIDAD BENEFICIARIA	HERRIA MUNICIPIO	LURRALD. TERRITORIO
CEP ETXAURREN IKASTOLA	AIARA/AYALA	ARABA
CEP DULANTZI LHI	ALEGRIA-DULANTZI	ARABA
CEP ZABALEKO LHI	AMURRIO	ARABA
CEP LUCAS REY-MATIAS LANDABURU LHI	AMURRIO	ARABA
IES ZARAOBE BHI	AMURRIO	ARABA
CPEIPS ARESKETA IKASTOLA HLBHIP	AMURRIO	ARABA
CPEIPS VIRGEN NIÑA HLBHIP	AMURRIO	ARABA
CPEIPS CORAZON DE MARIA HLBHIP	AGURAIN-SALVATIERRA	ARABA
IES ANITURRI BHI	AGURAIN-SALVATIERRA	ARABA
CEP ARTEKO GURE AMA LHI	ARTZINIEGA	ARABA
CEP ARAIA LHI	ASPARRENA	ARABA
IES BADAIA BHI	IRUÑA OKA-IRUÑA DE OCA	ARABA
CPES APOSTOLICO SAN JOSE BHIP	IRUÑA OKA-IRUÑA DE OCA	ARABA
CEP JOSE MIGUEL BARANDIARAN LHI	IRUÑA OKA-IRUÑA DE OCA	ARABA
IES CAMPEZO BHI	CAMPEZO-KANPEZU	ARABA
IES SAMANIEGO - LAGUARDIA BHI	LAGUARDIA	ARABA
CEP FABIAN LEGORBURU LHI	LAUDIO-LLODIO	ARABA
CEP LAMUZA LHI	LAUDIO-LLODIO	ARABA
CEP LATEORRO LHI	LAUDIO-LLODIO	ARABA
IES CANCELLER AYALA-GREGORIO MARANON	LAUDIO-LLODIO	ARABA
CPEIPS LA MILAGROSA HLBHIP	LAUDIO-LLODIO	ARABA
CPEIPS LAUDIO IKASTOLA HLBHIP	LAUDIO-LLODIO	ARABA
IES MUNICIPAL LLODIO BHI	LAUDIO-LLODIO	ARABA
CEP SAN IGNACIO LHI	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
IES FRANCISCO DE VITORIA BHI	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
IES MENDEBALDEA BHI	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CPEIPS CALASANCIO HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CPEIPS PRESENTACION DE MARIA HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CPEIPS SAGRADO CORAZON HLBHIP (Corazonistas)	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CPEIPS SAGRADO CORAZON HLBHIP (Carmelitas)	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CPEIPS SAN VIATOR HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CPEIPS VERA CRUZ HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CPES JESUS OBRERO BHIP	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CPEIPS PADRE RAIMUNDO OLABIDE HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CEP SAN MARTIN LHI	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
IES MIGUEL DE UNAMUNO BHI	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
IES SAMANIEGO BHI	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CPEIPS NIÑO JESUS HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CPEIPS STA. MARIA-MARIANISTAS HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CPEIPS VIRGEN NIÑA HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CPES DIOCESANAS BHIPP	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
NTRA. SRA. DE LAS MERCEDES	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CEP ADURZA IKASTOLA LHI	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CEP LUIS DORAO LHI	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
IES FEDERICO BARAIBAR BHI	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CPEIPS HOGAR SAN JOSE HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CPEIPS PEDAGOGICA SAN PRUDENCIO S.C.L. HLB	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CEP A. LPZ. DE GUERENU-JOSE MARDONES LHI	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CPEIPS INMACULADA CONCEPCION HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CPEIPS NAZARETH HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CEP SAMANIEGO LHI	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CPEIPS CALASANZ HLBHIP	VITORIA-GASTEIZ	ARABA
CEP TRANA MATIENA LHI	ABADIÑO	BIZKAIA
IES ABADIÑO BHI	ABADIÑO	BIZKAIA
CEP BUENOS AIRES LHI	ABANTO Y CIERVANA	BIZKAIA
CEP ETORKIZUNA IKASTOLA LHI	ABANTO Y CIERVANA	BIZKAIA
IES DOLORES IBARRURI BHI	ABANTO Y CIERVANA	BIZKAIA
CEP ALONSOTEGI LHI	ALONSOTEGI	BIZKAIA
CPEIPS EL CARMELO HLBHIP	AMOREBIETA-ETXANO	BIZKAIA
CEP AMOREBIETA-LARREA LHI	AMOREBIETA-ETXANO	BIZKAIA
CPEIPS LAUXETA IKASTOLA HLBHIP	AMOREBIETA-ETXANO	BIZKAIA

IES URRITXE BHI	AMOREBIETA-ETXANO	BIZKAIA
IES ZORNOTZA BHI	AMOREBIETA-ETXANO	BIZKAIA
CPEIPS KARMENGO AMA HLBHIP	AMOREBIETA-ETXANO	BIZKAIA
CPEIPS ANDRA MARI IKASTOLA HLBHIP	AMOREBIETA-ETXANO	BIZKAIA
CEP AMOROTO LHI	AMOROTO	BIZKAIA
CEP BARRUTIA LHI	ARRATZU	BIZKAIA
IES BARRUTIALDE BHI	ARRATZU	BIZKAIA
IES ARRIGORRIAGA BHI	ARRIGORRIAGA	BIZKAIA
CEP URREGARAI LHI	AULESTI	BIZKAIA
IES BALMASEDA BHI	BALMASEDA	BIZKAIA
CEP ALKARTU IKASTOLA LHI	BARAKALDO	BIZKAIA
CEP MUKUSULUBA LHI	BARAKALDO	BIZKAIA
CEP RONTEGI LHI	BARAKALDO	BIZKAIA
CEP ZUAZO LHI	BARAKALDO	BIZKAIA
IES ANTONIO TRUEBA BHI	BARAKALDO	BIZKAIA
IES BEURKO BHI	BARAKALDO	BIZKAIA
CPEIPS EL REGATO HLBHIP	BARAKALDO	BIZKAIA
CPEIPS NTRA. SRA. DE BEGOÑA-SALESIANAS HLBHIP	BARAKALDO	BIZKAIA
CPEIPS NTRA. SRA. DEL ROSARIO HLBHIP	BARAKALDO	BIZKAIA
CPEIPS SAN JUAN BOSCO HLBHIP	BARAKALDO	BIZKAIA
CPEIPS SAN PAULINO DE NOLA HLBHIP	BARAKALDO	BIZKAIA
IES CRUCES-GURUTZETA BHI	BARAKALDO	BIZKAIA
CEP IBAIBE LHI	BARAKALDO	BIZKAIA
CEP STA. TERESA-BAGAZA-BEURKO LHI	BARAKALDO	BIZKAIA
CPEIPS ALAZNE HLBHIP	BARAKALDO	BIZKAIA
CPEIPS LA MILAGROSA HLBHIP	BARAKALDO	BIZKAIA
CEP GURUTZETA LHI	BARAKALDO	BIZKAIA
CPEIPS SAN VICENTE DE PAUL HLBHIP	BARAKALDO	BIZKAIA
CPEIPS LA INMACULADA M.S.J.O. HLBHIP	BARAKALDO	BIZKAIA
CEP LARREA LHI	BARAKALDO	BIZKAIA
CENTRO DE INCIACIÓN PROFESIONAL	BARAKALDO	BIZKAIA
CEP VELAZQUEZ CERVANTES LHI	BASAURI	BIZKAIA
IES URIBARRI BHI	BASAURI	BIZKAIA
CPEIPS COOPERATIVA BASAURI HLBHIP	BASAURI	BIZKAIA
IES BIDEBIETA BHI	BASAURI	BIZKAIA
IES URBI BHI	BASAURI	BIZKAIA
CEP LOPE DE VEGA LHI	BASAURI	BIZKAIA
CEP BERMEO-SAN FRANCISCO LHI	BERMEO	BIZKAIA
IES I. AROZENA-BARRUETA TAR BENITO	BERMEO	BIZKAIA
CPEIPS ELEIZALDE IKASTOLA HLBHIP	BERMEO	BIZKAIA
CPEIPS SAGRADO CORAZON HLBHIP	BERMEO	BIZKAIA
CEP BERRIATUA LHI	BERRIATUA	BIZKAIA
IES BERRIZ BHI	BERRIZ	BIZKAIA
CPEIPS ARTXANDAPE IKASTOLA HLBHIP	BILBAO	BIZKAIA
CEP ARANGOITI LHI	BILBAO	BIZKAIA
CEP ARTATSE LHI	BILBAO	BIZKAIA
CEP INTXIXU IKASTOLA LHI	BILBAO	BIZKAIA
CEP PAGASARRIBIDE LHI	BILBAO	BIZKAIA
CEP PIO BAROJA LHI	BILBAO	BIZKAIA
CEP ZAMAKOLA-JUAN DELMAS LHI	BILBAO	BIZKAIA
CEP ZURBARAN LHI	BILBAO	BIZKAIA
IES EMILIO CAMPUZANO BHI	BILBAO	BIZKAIA
IES ESKURTZE BHI	BILBAO	BIZKAIA
IES IBARREKOLANDA BHI	BILBAO	BIZKAIA
IES IGNACIO ELLACURIA BHI	BILBAO	BIZKAIA
IES REKALDEBERRI BHI	BILBAO	BIZKAIA
IES TXURDINAGA BEHEKOA BHI	BILBAO	BIZKAIA
CPEIPS AMOR MISERICORDIOSO HLBHIP	BILBAO	BIZKAIA
CPEIPS BEGOÑAZPI IKASTOLA HLBHIP	BILBAO	BIZKAIA
CPEIPS CALASANCIO HLBHIP	BILBAO	BIZKAIA
CPEIPS EL AVE MARIA HLBHIP	BILBAO	BIZKAIA
CPEIPS IKASBIDE HLBHIP	BILBAO	BIZKAIA
CPEIPS NTRA. SRA. DEL CARMEN HLBHIP	BILBAO	BIZKAIA
CPEIPS NTRA. SRA. DEL PILAR HLBHIP	BILBAO	BIZKAIA
CPES MARIA INMACULADA BHIP	BILBAO	BIZKAIA
CEP LUIS BRÍÑAS-SANTUTXU LHI	BILBAO	BIZKAIA
CEP TXURDINAGA LHI	BILBAO	BIZKAIA
IES BOTIKAZAR BHI	BILBAO	BIZKAIA
IES GABRIEL ARESTI BHI	BILBAO	BIZKAIA
IES KARMELO IKASTOLA-SOLOKOETXE BHI	BILBAO	BIZKAIA
IES LUIS BRÍÑAS-SANTUTXU BHI	BILBAO	BIZKAIA

IES MARTIN DE BERTENDONA BHI	BILBAO	BIZKAIA
CPEI KARMENGO IKASTOLA HIP	BILBAO	BIZKAIA
CPEIPS FATIMA HLBHIP	BILBAO	BIZKAIA
CPEIPS HIJAS DE LA CARIDAD - NTRA. SRA. DE BEGOÑA	BILBAO	BIZKAIA
CPEIPS LA INMACULADA-HIJAS DE JESUS	BILBAO	BIZKAIA
CPEIPS PRESENTACION DE MARIA HLBHIP	BILBAO	BIZKAIA
CEIPS PUREZA DE MARIA HLBHIP	BILBAO	BIZKAIA
CENTRO FORMATIVO OTXARKOAGA	BILBAO	BIZKAIA
CPEIPS MADRE DE DIOS HLBHIP	BILBAO	BIZKAIA
CPEIPS IBAIGANE HLBHIP	BILBAO	BIZKAIA
CPEIPS BERRIO-OTXOA HLBHIP	BILBAO	BIZKAIA
CPES ESCLAVAS DEL SAGRADO CORAZÓN BHIP	BILBAO	BIZKAIA
IES SAN ADRIÁN BHI	BILBAO	BIZKAIA
IES MIGUEL DE UNAMUNO BHI	BILBAO	BIZKAIA
CEP URIBARRI LHI	BILBAO	BIZKAIA
CPEIPS ABUSU IKASTOLA HLBHIP	BILBAO	BIZKAIA
IES ZURBARAN BHI	BILBAO	BIZKAIA
IES TXURDINAGA-ARTABE BHI	BILBAO	BIZKAIA
CPEIPS SALESIANOS DEUSTO M. AUX. SA HLBHIP	BILBAO	BIZKAIA
IES ZORROZA BHI	BILBAO	BIZKAIA
IES IBAIZABAL BHI	BILBAO	BIZKAIA
I.E.F.P. ELORRIETA-ERREKAMARI G.B.L.H.I	BILBAO	BIZKAIA
ALDAMIZ DE EDUCACIÓN ESPECIAL	BILBAO	BIZKAIA
IPARRAGIRRE ESKOLAURRE	BILBAO	BIZKAIA
CEP JOSE M. UCELAY LHI	BUSTURIA	BIZKAIA
CEP DERIO LHI	DERIO	BIZKAIA
IES TXORIHERRI BHI	DERIO	BIZKAIA
CEP UGARANA LHI	DIMA	BIZKAIA
C. SAGRADO CORAZON (Sociedad cooperativa de enseñanzas Nevers)	DURANGO	BIZKAIA
IES FRAY JUAN DE ZUMARRAGA-DURANGO	DURANGO	BIZKAIA
CPES IBAIZABAL KOOP. E. IKASTOLA BHIP	DURANGO	BIZKAIA
CPEIPS SAN JOSE-JESUITAK HLBHIP	DURANGO	BIZKAIA
CPEIPS SAN ANTONIO-STA.RITA HLBHIP	DURANGO	BIZKAIA
CPEIPS KURUTZIAGA IKASTOLA HLBHIP	DURANGO	BIZKAIA
CEP LANDAKO LHI	DURANGO	BIZKAIA
ELORRIOKO TXINTXIRRI IKASTOLA	ELORRIO	BIZKAIA
IES ELORRIO BHI	ELORRIO	BIZKAIA
IEFPS ATEGORRI GLHBI	ERANDIO	BIZKAIA
IEFPS TARTANGA GLHBI	ERANDIO	BIZKAIA
IES ASTRABUDUA BHI	ERANDIO	BIZKAIA
IES ERANDIO BHI	ERANDIO	BIZKAIA
CPEIP ESKOLABARRI HLBHIP	ERMUA	BIZKAIA
CEP ONGARAI LHI	ERMUA	BIZKAIA
IES ANAITASUNA IKASTOLA BHI	ERMUA	BIZKAIA
IES ONGARAI BHI	ERMUA	BIZKAIA
CEP SAN LORENZO	ERMUA	BIZKAIA
CEP ANAITASUNA IKASTOLA LHI	ERMUA	BIZKAIA
CPEIPS SAN PELAYO HLBHIP	ERMUA	BIZKAIA
IES ETXEBARRI BHI	ETXEBARRI	BIZKAIA
CEPA GALDAKAO HHI	GALDAKAO	BIZKAIA
IES BENGOTXE BHI	GALDAKAO	BIZKAIA
CEP URRETA LHI	GALDAKAO	BIZKAIA
IES ELEXALDE BHI	GALDAKAO	BIZKAIA
IES ANDRA MARI BHI	GALDAKAO	BIZKAIA
CPEIPS EGUZKIBEGI IKASTOLA HLBHIP	GALDAKAO	BIZKAIA
CEP MONTORRE LHI	GAUTEGIZ ARTEAGA	BIZKAIA
SEBER ALTUBE IKASTOLA	GERNIKA-LUMO	BIZKAIA
CEP ALLENDE SALAZAR LHI	GERNIKA-LUMO	BIZKAIA
IES GERNIKA BHI	GERNIKA-LUMO	BIZKAIA
CPEIPS SAN FIDEL IKASTOLA HLBHIP	GERNIKA-LUMO	BIZKAIA
CPEIPS STA. MARIA DEL SOCORRO HLBHIP	GERNIKA-LUMO	BIZKAIA
CEP GEROA IKASTOLA LHI	GETXO	BIZKAIA
CEP GOBELA IKASTOLA LHI	GETXO	BIZKAIA
CEP JUAN BAUTISTA ZABALA LHI	GETXO	BIZKAIA
CEP LARRANAZUBI LHI	GETXO	BIZKAIA
IEFPS FADURA GLHBI	GETXO	BIZKAIA
IES AIXERROTA BHI	GETXO	BIZKAIA
IES JULIO CARO BAROJA BHI	GETXO	BIZKAIA
CEP ZUBILETA LHI	GETXO	BIZKAIA
CPEIPS SAN NIKOLAS IKASTOLA HLBHIP	GETXO	BIZKAIA

CPEIPS SANTISIMA TRINIDAD HLBHIP	GETXO	BIZKAIA
CPEIPS AZKORRI HLBHIP	GETXO	BIZKAIA
CEP ROMO LHI	GETXO	BIZKAIA
CEP EDUARDO ESKARTZAGA LHI	GORDEXOLA	BIZKAIA
CPEIPS CO.EN.EN HLBHIP	GÜENES	BIZKAIA
CEP ERETZA LHI	GÜENES	BIZKAIA
CPEIPS AVELLANEDA HLBHIP	GÜENES	BIZKAIA
CEP IGNACIO ZUBIZARRETA LHI	IGORRE	BIZKAIA
IES ARRATIA BHI	IGORRE	BIZKAIA
CEP ISPASTER LHI	ISPASTER	BIZKAIA
CEP MAIZTEGI LHI	IURRETA	BIZKAIA
IES JUAN OROBIOGOITIA BHI	IURRETA	BIZKAIA
CEP KONTXA LHI	KARRANTZA HARANA/ VALLE DE CARRANZA	BIZKAIA
IES CARRANZA BHI	KARRANTZA HARANA/ VALLE DE CARRANZA	BIZKAIA
CEP LAMIAKO LHI	LEIOA	BIZKAIA
C. NTRA. SRA. DE LAS MERCEDES	LEIOA	BIZKAIA
IES ARTAZA-ROMO BHI	LEIOA	BIZKAIA
IES JOSE MIGUEL BARANDIARAN BHI	LEIOA	BIZKAIA
CPEIPS ASKARTZA CLARET HLBHIP	LEIOA	BIZKAIA
CPEIPS BETIKO IKASTOLA HLBHIP	LEIOA	BIZKAIA
CEP LEKEITIO LHI	LEKEITIO	BIZKAIA
CPEIPS RESURRECCION M- DE AZKUE	LEKEITIO	BIZKAIA
IES ITURRIOTZ LEKEITIOKO BHI	LEKEITIO	BIZKAIA
CPEIPS PADRE ANDRES URDANETA HLBHIP	LOIU	BIZKAIA
CPEPS MUNABE LBHIP	LOIU	BIZKAIA
CPEIPS LAURO IKASTOLA HLBHIP	LOIU	BIZKAIA
CPEIPS AYALDE HLBHIP	LOIU	BIZKAIA
CPEIPS BERA KRUIZ IKASTOLA HLBHIP	MARKINA-XEMEIN	BIZKAIA
CIP LEA-ARTIBAI LHIK	MARKINA-XEMEIN	BIZKAIA
CEP MUNDAKA LHI	MUNDAKA	BIZKAIA
CPEIPS LARRAMENDI IKASTOLA HLBHIP	MUNGIA	BIZKAIA
CEP LAUKARIZ LHI	MUNGIA	BIZKAIA
CPEIPS FUNDACION ESCUELAS VENTADES HLHIP	MUNGIA	BIZKAIA
CEP MUNITIBAR LHI	MUNITIBAR-ARBATZEGI.GERRIKAITZ	BIZKAIA
IES MUSKIZ BHI	MUSKIZ	BIZKAIA
CPEIP SAN JUAN BAUTISTA HLHIP	MUSKIZ	BIZKAIA
CPES SOMORROSTRO BHIP	MUSKIZ	BIZKAIA
CEP URRETXINDORRA LHI	MUXIKA	BIZKAIA
CEP ZALDUPE LHI	ONDARROA	BIZKAIA
IES ONDARROA LHI	ONDARROA	BIZKAIA
CPEIPS TXOMIN AGIRRE IKASTOLA	ONDARROA	BIZKAIA
CPEIPS ZUBI-ZAHAR IKASTOLA HLBHIP	ONDARROA	BIZKAIA
IES ORTUELLA BHI	ORTUELLA	BIZKAIA
CEP OTXARTAGA LHI	ORTUELLA	BIZKAIA
CPEIPS SAN FELIX DE CANTALICIO HLBHIP	ORTUELLA	BIZKAIA
CEP OTXANDIO LHI	OTXANDIO	BIZKAIA
IES URIBE-KOSTA BHI	PLENTZIA	BIZKAIA
CEP GABRIEL CELAYA LHI	PORTUGALETE	BIZKAIA
CEP MAESTRO ZUBELDIA LHI	PORTUGALETE	BIZKAIA
CEP RUPERTO MEDINA LHI	PORTUGALETE	BIZKAIA
IES BALLONTI BHI	PORTUGALETE	BIZKAIA
CPEIPS ASTI-LEKU IKASTOLA HLBHIP	PORTUGALETE	BIZKAIA
I.E.F.P.S. REPELEGA GLHBI	PORTUGALETE	BIZKAIA
CEP VIRGEN DE LA GUIA LHI	PORTUGALETE	BIZKAIA
CPEIPS STA. MARIA HLBHIP	PORTUGALETE	BIZKAIA
CEP ITSASOKO AMA LHI	SANTURTZI	BIZKAIA
CEP MAESTRA EMILIA ZUZA BRUN LHI	SANTURTZI	BIZKAIA
CEP SERANTES LHI	SANTURTZI	BIZKAIA
IES KANTAURI BHI	SANTURTZI	BIZKAIA
IES AXULAR BHI	SANTURTZI	BIZKAIA
CPEIP STA. EULALIA HLHIP	SANTURTZI	BIZKAIA
CPEIPS BIHOTZ GAZTEA IKASTOLA	SANTURTZI	BIZKAIA
CPEIPS SAN JOSE DE CALASANZ HLBHIP	SANTURTZI	BIZKAIA
CPEIPS SAN JOSE HLBHIP(CARMELITAS)	SANTURTZI	BIZKAIA
CPEIPS STA. MARIA-HIJAS DE LA CRUZ	SANTURTZI	BIZKAIA
IEFPS SAN JORGE	SANTURTZI	BIZKAIA
CEP ALBIZ LHI	SESTAO	BIZKAIA
CEP KUETO LHI	SESTAO	BIZKAIA
CIP SESTAO LHIK	SESTAO	BIZKAIA

IES ANGELA FIGUERA BHI	SESTAO	BIZKAIA
CPEIPS BEGOÑAKO ANDRA MARI HLBHIP	SESTAO	BIZKAIA
CPEIPS AMOR MISERICORDIOSO HLBHIP	SESTAO	BIZKAIA
CEPA SESTAO	SESTAO	BIZKAIA
CPEPS SAN VIATOR LBHIP	SOPUERTA	BIZKAIA
CEP JOSE SIERRA LHI	TURTZIOZ-TRUCIOS	BIZKAIA
CEP UGAO LHI	UGAO-MIRABALLES	BIZKAIA
CEP URDUÑA LHI	URDUÑA / ORDUNA	BIZKAIA
CEP. LA ESCONTRILLA LHI	VALLE DE TRAPAGA-TRAPAGARAN	BIZKAIA
C. FRANCISCANAS DE MONTPELLIER	VALLE DE TRAPAGA-TRAPAGARAN	BIZKAIA
ITXAROPENA IKASTOLA	VALLE DE TRAPAGA-TRAPAGARAN	BIZKAIA
CEP SAN GABRIEL LHI	VALLE DE TRAPAGA-TRAPAGARAN	BIZKAIA
IES BURDINIBARRA BHI	VALLE DE TRAPAGA-TRAPAGARAN	BIZKAIA
CEP ZALDIBAR LHI	ZALDIBAR	BIZKAIA
CEP MIMETIZ LHI	ZALLA	BIZKAIA
IES ZALLA BHI	ZALLA	BIZKAIA
CPEIPS MARISTAS - SAN MIGUEL HLBHIP	ZALLA	BIZKAIA
CPEIPS VIZCAYA HLBHIP	ZAMUDIO	BIZKAIA
ARRATIAKO ZULAIBAR LANBIDE IKASTEGIA	ZEANURI	BIZKAIA
CEP ADUNA LHI	ADUNA	GIPUZKOA
CEP ONDARRETA LHI	ANDOAIN	GIPUZKOA
IES LEIZARAN BHI	ANDOAIN	GIPUZKOA
CPEIPS AITA LARRAMENDI IKASTOLA HLBHIP	ANDOAIN	GIPUZKOA
CPEIPS LA SALLE-BERROZPE HLBHIP	ANDOAIN	GIPUZKOA
CPEIPS ANOETA IKASTOLA HLBHIP	ANOETA	GIPUZKOA
CEP KURTZEBARRI LHI	ARETXABAETA	GIPUZKOA
IES KURTZEBARRI BHI	ARETXABAETA	GIPUZKOA
IES ARRASATE BHI	ARRASATE / MONDRAGON	GIPUZKOA
CPEIPS SAN FRANTZISKO XABIER HLBHIP	ARRASATE / MONDRAGON	GIPUZKOA
CPEIPS SAN VIATOR HLBHIP	ARRASATE / MONDRAGON	GIPUZKOA
CEP ARRASATE HERRI ESKOLA LHI	ARRASATE / MONDRAGON	GIPUZKOA
JOXEMIEL BARANDIARAN ESKOLA	ATAUN	GIPUZKOA
IES AZKOITIKO IKASTOLA-XABIER MUNIBE BHI	AZKOITIA	GIPUZKOA
CPEIPS SAN JOSE DE FLOREAGA HLBHIP	AZKOITIA	GIPUZKOA
CEP KARMELO ETXEGARAI LHI	AZPEITIA	GIPUZKOA
IES UROLA IK. AZPEITIA-AZKOITIA BHI	AZPEITIA	GIPUZKOA
CPEIPS IRAURGI HLBHIP	AZPEITIA	GIPUZKOA
CPEIPS IKASBERRI KOOP. HLBHIP	AZPEITIA	GIPUZKOA
CEP ALKARTASUNA LHI	BEASAIN	GIPUZKOA
IES ALKARTASUNA BHI	BEASAIN	GIPUZKOA
CPEIP BEASAIN IKASTOLA HLBHIP	BEASAIN	GIPUZKOA
CPEIPS LA SALLE-SAN JOSE HLBHIP	BEASAIN	GIPUZKOA
IES TXINDOKI-ALKARTASUNA BHI	BEASAIN	GIPUZKOA
IES LOINAZPE BHI	BEASAIN	GIPUZKOA
CEP MURUMENDI LHI	BEASAIN	GIPUZKOA
CEP J.A. MUNAGORRI LHI	BERASTEGI	GIPUZKOA
IES IPINTZA BHI	BERGARA	GIPUZKOA
CPEIPS ARANZADI IKASTOLA HLBHIP	BERGARA	GIPUZKOA
CEP SAN MARTIN DE AGIRRE LHI	BERGARA	GIPUZKOA
CPEIPS MARIAREN LAGUNDIA IKAST. HLBHIP	BERGARA	GIPUZKOA
GLHBI MIGUEL ALTUNA	BERGARA	GIPUZKOA
CEP SAN ANDRES LHI	BERROBI	GIPUZKOA
TXINTXORTA IKASTETXEA	BIDEGOIAN	GIPUZKOA
IES MENDATA BHI	DEBA	GIPUZKOA
CEP LUZARO LHI		GIPUZKOA
CEP ARANTZAZUKO AMA IKASTOLA LHI	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
CEP CATALINA DE ERAUSO LHI	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
CEP STA. MARIA ORIXE IKASTOLA LHI	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
IEFPS EASO GLHBI	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
IES XABIER ZUBIRI-MANTEO BHI	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
CPEIPS HERRI AMETSA IKASTOLA HLBHIP	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
CPEIPS INGLES HLBHIP	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
CPEIPS SAN PATRICIO HLBHIP	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
CEP AMARA-BERRI LHI	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
CEP INTXAURRONDO HEGOIA LHI	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
CEP HERRERA LHI	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
CPEIPS AXULAR LIZEOA HLBHIP	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA

CPEIPS SAN ALBERTO MAGNO HLBHIP	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
CPEIPS MARÍA REINA HLBHIP	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
CPEIPS SAN LUIS-LA SALLE HLBHIP	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
CPEIPS SAN JOSÉ (ESCUELA ASILO) HLHIP	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
CEP INTXAURRONGO IKASTOLA LHI	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
IES ANTIGUA-LUBERRI BHI	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
CPEIPS ZURRIOLA IKASTOLA HLBHIP	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
CPEIPS MARY WARD HLBHIP	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
CPEIPS LA ANUNCIATA HLBHIP	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
CEP ALTZA-S.J.C. LHI	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
CEP MENDIOLA LHI	DONOSTIA-SAN SEBASTIAN	GIPUZKOA
CEP J.A. MOGEL IKASTOLA LHI	EIBAR	GIPUZKOA
CEP URKIZU LHI	EIBAR	GIPUZKOA
IES MOGEL ISASI BHI	EIBAR	GIPUZKOA
IES ITZIO BHI	EIBAR	GIPUZKOA
CPEIP LA SALLE-ISASI HLHIP	EIBAR	GIPUZKOA
CEP AMAÑA LHI	EIBAR	GIPUZKOA
CEP SAN ANDRÉS LHI	EIBAR	GIPUZKOA
CEP VIRGEN DE ARRATE LHI	EIBAR	GIPUZKOA
CEP ELGETA LHI	ELGETA	GIPUZKOA
CEP ELGOIBAR LHI	ELGOIBAR	GIPUZKOA
IEFPS ELGOIBAR GLHBI	ELGOIBAR	GIPUZKOA
IES ELGOIBAR BHI	ELGOIBAR	GIPUZKOA
CPEIPS ELGOIBAR IKASTOLA HLBHIP	ELGOIBAR	GIPUZKOA
CPEIPS NTRA. SRA. DEL PILAR HLBHIP	ELGOIBAR	GIPUZKOA
CEP CRISTOBAL GAMON LHI	ERRETERIA	GIPUZKOA
IES KOLDO MITXELENA BHI	ERRETERIA	GIPUZKOA
CEP LANGAITZ IKASTOLA LHI	ERRETERIA	GIPUZKOA
CPEIPS ORERETA HLBHIP	ERRETERIA	GIPUZKOA
CEP BERAUN-BERRI LHI	ERRETERIA	GIPUZKOA
CEP LUIS EZEIZA LHI	ESKORIATZA	GIPUZKOA
CPEPS NTRA. SRA. DE DORLETA LBHIP	ESKORIATZA	GIPUZKOA
CEP BALENTZATEGI LHI	GABIRIA	GIPUZKOA
CEP ITURTZAETA LHI	GETARIA	GIPUZKOA
CEP ELIZATXO IKASTOLA LHI	HERNANI	GIPUZKOA
CEP LANGILE IKASTOLA LHI	HERNANI	GIPUZKOA
CEP URUMEA IKASTOLA LHI	HERNANI	GIPUZKOA
CEP TXIRRITA LHI	HERNANI	GIPUZKOA
LA INMACULADA IKASTETXEA	HERNANI	GIPUZKOA
CEP TALAIA LHI	HONDARRIBIA	GIPUZKOA
CPEIPS AMA GUADALUPEKOA HLBHIP	HONDARRIBIA	GIPUZKOA
CPEIPS SAN JOSE HLBHIP	HONDARRIBIA	GIPUZKOA
IES TALAIA BHI	HONDARRIBIA	GIPUZKOA
CPEIPS UZTURPE IKASTOLA HLBHIP	IBARRA	GIPUZKOA
CEP AITA IPARRAGUIRRE LHI	IDIAZABAL	GIPUZKOA
IKAZTEGIETAKO HERRI ESKOLA	IKAZTEGIETA	GIPUZKOA
CEP TXINGUDIKO IKASTOLA	IRUN	GIPUZKOA
IES DUMBOA BHI	IRUN	GIPUZKOA
IES HIRUBIDE DBH	IRUN	GIPUZKOA
IES PIO BAROJA BHI	IRUN	GIPUZKOA
IES TXINGUDI BHI	IRUN	GIPUZKOA
CPEIP LA SALLE SAN MARTZIAL HLHIP	IRUN	GIPUZKOA
CPES IRUNGO LA SALLE BHIP	IRUN	GIPUZKOA
IES TOKI ALAI BHI	IRUN	GIPUZKOA
CPEIPS SAN VICENTE DE PAUL HLBHIP	IRUN	GIPUZKOA
CEP DUNBOA LHI	IRUN	GIPUZKOA
CPEIPS IRURA IKASTOLA HLHIP	IRURA	GIPUZKOA
CEP ITSASONDO LHI	ITSASONDO	GIPUZKOA
CEP P. GARAIKOETXEA-LANDABERRI LKI	LASARTE-ORIA	GIPUZKOA
CPEIPS SAN BENITO IKASTOLA HLBHIP	LAZKAO	GIPUZKOA
CEP DOMINGO AGIRRE LHI	LEGAZPI	GIPUZKOA
IES OLAZABAL BHI	LEGAZPI	GIPUZKOA
CPEIPS HAZTEGI IKASTOLA HLBHIP	LEGAZPI	GIPUZKOA
CEP UGARO LHI	LEGORRETA	GIPUZKOA
IES LEZO BHI	LEZO	GIPUZKOA
CEP LEZO LHI	LEZO	GIPUZKOA
CEP JUAN XXIII LHI	LIZARTZA	GIPUZKOA
CEP SAN JOSE IKASTOLA LHI	MENDARO	GIPUZKOA
CEP GOIZEKO IZARRA IKASTOLA LHI	MUTRIKU	GIPUZKOA
IES MUTRIKU BHI	MUTRIKU	GIPUZKOA
CPEIP SAN MIGUEL ARCANGEL HLHIP	MUTRIKU	GIPUZKOA
IES ELIZALDE BHI	OIARTZUN	GIPUZKOA

CPEIPS HAURTZARO IKASTOLA HLBHIP	OIARTZUN	GIPUZKOA
CEP ELIZALDE LHI	OIARTZUN	GIPUZKOA
CEP OLABERRIA LHI	OLABERRIA	GIPUZKOA
CEP ERREKALDE LHI	ONATI	GIPUZKOA
IES R.M.ZUAZOLA.LARRANA BHI	ONATI	GIPUZKOA
CPEIPS SANTA ESCOLASTICA HLHIP	ONATI	GIPUZKOA
CPEIPS TXANTXIKU HLBHIP	ONATI	GIPUZKOA
CPES MIKEL AOZARAZA BHIP	ONATI	GIPUZKOA
CEP FRAY A. URDANETA LHI	ORDIZIA	GIPUZKOA
IES OIANGUREN BHI	ORDIZIA	GIPUZKOA
CPEIPS JAKINTZA IKASTOLA HLBHIP	ORDIZIA	GIPUZKOA
CEP JUAN ZARAGÜETA LHI	ORIO	GIPUZKOA
CPEIPS ORIO IKASTOLA HLBHIP	ORIO	GIPUZKOA
CEP SAN ANDRES LHI	ORMAIZTEGI	GIPUZKOA
CPEIPS PASAIA LIZEOA HLBHIP	PASAI	GIPUZKOA
CEP LAIOTZ LHI	SEGURA	GIPUZKOA
IES SORALUZE BHI	SORALUCE-PLACENCIA DE LAS ARMAS	GIPUZKOA
CEP FELIX SAMANIEGO LHI	TOLOSA	GIPUZKOA
IES(IIT) ESCUELA DE PAPEL (BTI) BHI	TOLOSA	GIPUZKOA
IES ORIXE BHI	TOLOSA	GIPUZKOA
CPEIPS USABALGO LASKURAIN IKASTOLA	TOLOSA	GIPUZKOA
CPES HIRUKIDE ESKOLAPIOAK BHIP	TOLOSA	GIPUZKOA
CPEIP HIRUKIDE JESUITINAK HLHIP	TOLOSA	GIPUZKOA
IEFPS TOLOSALDEA GBLHI	TOLOSA	GIPUZKOA
CEP AZKORTE-EGAPE LHI	URNIETA	GIPUZKOA
IES EGAPE IKASTOLA BHI	URNIETA	GIPUZKOA
CPEIP PRESENTACION DE MARIA HLHIP	URNIETA	GIPUZKOA
CPES SALESIANOS URNIETA BHIP	URNIETA	GIPUZKOA
CEP GAIN-ZURI LHI	URRETXU	GIPUZKOA
IES J.M. IPARRAGIRRE BHI	URRETXU	GIPUZKOA
CPEIPS URRETXU-ZUMARRAGA IKASTOLA	URRETXU	GIPUZKOA
CPEIPS JESUSEN BIHOTZA IKASTOLA HLBHIP	VILLABONA	GIPUZKOA
CEP DOCTOR FLEMING	VILLABONA	GIPUZKOA
CEP LARDIZABAL LHI	ZALDIBIA	GIPUZKOA
IES LIZARDI BHI	ZARAUTZ	GIPUZKOA
CPEIPS MARIA INMACULADA HLHIP	ZARAUTZ	GIPUZKOA
CPEIPS ANTONIANO IKASTETXE POLITEKNIKOA	ZARAUTZ	GIPUZKOA
CPEIPS LA SALLE-SAN JOSE HLBHIP	ZARAUTZ	GIPUZKOA
CEP OROKIETA LHI	ZARAUTZ	GIPUZKOA
CPEIPS SALBATORE MITXELENA HLBHIP	ZARAUTZ	GIPUZKOA
OTEITZA LIZEO POLITEKNIKOA	ZARAUTZ	GIPUZKOA
CEP AITXURI LHI	ZEGAMA	GIPUZKOA
CEP ZERAIN LHI	ZERAIN	GIPUZKOA
CEP ARROA LHI	ZESTOA	GIPUZKOA
CEP ZESTOA LHI	ZESTOA	GIPUZKOA
CEP AIZARNA LHI	ZESTOA	GIPUZKOA
CEP PEDRO M. OTAÑO LHI	ZIZURKIL	GIPUZKOA
CEP SAN MILLAN LHI	ZIZURKIL	GIPUZKOA
JESUSEN BIHOTZA IKASTOLA	ZIZURKIL	GIPUZKOA
CEP OIKIA LHI	ZUMAIA	GIPUZKOA
CEP ZUMAIA LHI	ZUMAIA	GIPUZKOA
IES ZUMAIA BHI	ZUMAIA	GIPUZKOA
CPEIPS MARIA ETA JOSE HLBHIP	ZUMAIA	GIPUZKOA
CPEIPS LA SALLE-LEGAZPI HLBHIP	ZUMARRAGA	GIPUZKOA